

Тернопільський національний економічний університет

Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

з

«Економічної теорії»

на тему:

«Економічна діяльність людини в мережі Інтернет»

Студента 2 курсу групи ФМО-21

напряму підготовки «Фінанси і кредит»

Остаповича М. П.

Керівник:

Длугопольський Олександр Володимирович

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

Тернопіль 2016

Остапович Микола Павлович

Група ФМО-21

Тема курсової роботи: «Економічна діяльність людини в мережі Інтернет»

ПЛАН

1. Вступ
2. Сучасний розвиток мережі Інтернет *та вплив його на економічний розвиток*
 - ~~2.1 Становлення всесвітньої мережі в реаліях нашого часу~~
 - ~~2.2 Розвиток послуг мережі Інтернет~~
3. Історія і розвиток Інтернету в Україні *в сфері банків: вплив на банківсько-економічну ситуацію*
 - 3.1 Становлення мережі Інтернет в нашій державі
 - 3.2 Сучасний стан та проблематика розвитку мережі Інтернет в Україні
 - 3.3 Державна політика стосовно розвитку Інтернет в Україні
4. Висновки *Про вплив та наслідки використання Інтернет-технологій в Україні*
5. Список використаної літератури

[Signature]
28/12/18

Керівник:
Проф. Длугошальський О.В.

План

ВСТУП

1. Сучасний розвиток мережі Інтернет та вплив його на людський розвиток
2. Розвиток Інтернету в світі та в Україні: аналіз впливу на соціально-економічні показники
3. Проблеми та напрямки використання Інтернет-технологій в Україні

ВИСНОВОК

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Зміст

Вступ.....	5
1. Сучасний розвиток мережі Інтернет та вплив його на людський розвиток...7	
2. Розвиток Інтернету в світі та в Україні: аналіз впливу на соціально-економічні показники.....	15
3. Проблеми та напрямки використання Інтернет-технологій в Україні.....	28
Висновок.....	38
Список використаних джерел.....	41

Вступ

Актуальність теми дослідження. Нові інформаційно-комунікаційні технології спричинили революційні зміни у сфері медіа, хоча безпрецедентні можливості, що вони відкривають перед людством, тільки починають використовуватись. Сьогодні найбільш перспективною технологічною платформою для подальшого розвитку інфраструктур масової інформації та комунікації – як на глобальному, так і на локальному рівнях – вважається саме Інтернет і пов'язані з ним нові види медіа-сервісів. Уже сьогодні всесвітня мережа є інтегральною складовою більшості аспектів людського життя, але завдяки розповсюдженню та вдосконаленню ІКТ її вплив на глобальний політичний, економічний, гуманітарний розвиток продовжує швидко зростати.

Водночас, за самою своєю природою та архітектурою „всесвітня павутина” є структурою, функціонування і розвиток якої дуже складно спрогнозувати, а тим більше – скерувати. Втілена на сьогодні модель Інтернет являє собою принципово „горизонтальну”, децентралізовану і неієрархічну структуру, позбавлену якогось єдиного осередку контролю та керування.

Особливості Інтернет приблизно з середини 90-х рр. минулого століття (коли він почав набувати масштабів глобального феномену) неодноразово спонукали представників фінансово-промислових кіл та уряди деяких країн підіймати питання про підвищення рівня його керованості, зміну архітектури, введення обмежень тощо. У 1999 р. зафіксовані перші спроби застосування цензури в Інтернет. У низці країн (Саудівська Аравія, Іран, Єгипет, Китай, деякі пострадянські держави) на офіційному рівні обмежується доступ населення до Інтернет, передбачені жорсткі покарання, застосовується технічне блокування певних серверів і сайтів політичного, релігійного, розважального характеру. У США та Західній Європі також усвідомлюють загрози, пов'язані з неконтрольним поширенням інформації у всесвітній мережі, але намагаються контролювати інформаційні обміни в Інтернеті дозовано, з одного боку обмежуючи явища, небезпечні для суспільства, економіки, приватної власності та державних

інститутів, а з іншого – охороняючи невід’ємні (у даному разі – інформаційні) права особистості.

Інтернет – це велика, розгалужена (розподілена) мережа, що включає комп’ютерні вузли, розміщені по всьому світі і з’єднані один з одним будь-якими засобами зв’язку. У дослівному перекладі на українську Internet – це між мережа, у вузькому значенні – об’єднання мереж.

На сучасному етапі інформаційне суспільство заповнило людство. З розвитком новітніх технологій інформаційне суспільство набирає обертів.

Сучасна людина з сучасними можливостями не може без Інтернету, оскільки це досить зручно, а також Інтернет полегшує сучасний темп життя людини, відкриваючи доступ до багатьох «павутинок» мережі, сайтів, поштових ящиків, проте головне – проводити час з користю і не йти на заманливі Інтернет – пропозиції.

Метою курсової роботи є економічна діяльність людини в мережі інтернет.

Завдання курсової роботи:

- охарактеризувати сучасний розвиток мережі Інтернет та вплив його на людський розвиток;
- проаналізувати вплив інтернету на соціально-економічні показники в Україні та в світі;
- визначити проблеми та напрямки використання Інтернет-технологій в Україні.

Об’єкт дослідження: поняття глобальної мережі Інтернет.

Предмет дослідження: вплив Інтернету на людський розвиток.

Методи дослідження. Для розв’язування поставлених завдань використано такі методи наукового дослідження: теоретичний аналіз літературних джерел, синтез, порівняння, статистичний, прогнозування.

1. Сучасний розвиток мережі Інтернет та вплив його на людський розвиток

У наш час дуже велику роль відіграє інформація, адже “Хто володіє інформацією той володіє світом”, і це правда! Точна, достовірна, і своєчасна інформація може змінити світ.

Не абияка увага приділяється і інформаційним технологіям, які зі швидкістю світла розносять цю інформацію по усій планеті, тобто до її кінцевого споживача: людини, або машини (у вигляді різноманітних команд) в залежності кому вона адресована.

Основним глобальним джерелом отримання інформації є інтернет. Це феноменальне явище, створене людством як невичерпне джерело інформації, що сьогодні є доступним майже для кожного. За даними Міжнародного телекомунікаційного союзу, кількість інтернет користувачів складає майже два мільярди, і через п'ять років ця кількість подвоїться [3].

Мережа інтернет дає можливість оперативності та доступності зв'язку між користувачами на будь-яких відстанях. Інтернет може сприяти, і в деякій мірі сприяє трансформації особистості. Без постійного інформаційного контакту взагалі неможливі повноцінний розвиток людини й нормальне функціонування соціальних груп і всього суспільства в цілому. Однак поза увагою залишався той факт, що інформаційно-комунікативні процеси можуть приховувати в собі і небезпеку для розвитку особистості й суспільства.

Як і будь-який інформаційний засіб, інтернет може використовуватися як на благо, так і на шкоду людству. Більшість людей бачить тільки користь від інтернету, не замислюючись про негативні наслідки. Його інформаційний потенціал може застосовуватися не тільки для поширення шляхетних ідей, але й для пропаганди суспільно небезпечних домок, чи поглядів. Чимало організацій з оборони громадянських прав, і свобод стурбовані поширенням несанкціонованого використання персональних даних.

Широкі, майже необмежені можливості комп'ютерних технологій дають можливість, не докладаючи великих зусиль, створювати „інформаційний портрет”

індивіда, що дозволяє державним і приватним інститутам використовувати таку інформацію у своїх інтересах. Коли це стає відомим людині, то викликає в неї почуття невпевненості, ніби вона перебуває під скляним ковпаком, і це може призвести до втрати людиною індивідуального, приватного життя й особистої свободи, і створюється можливість дискримінації в небачених раніше масштабах. Дослідники відзначають, що вплив інформаційних потоків на світосприймання людини, її само ідентифікацію робить контроль над нею могутньою і небезпечною зброєю.

Люди які постійно користуються інтернетом, проводячи свій вільний час у соціальних мережах, стають значно ближчими з своїми інтернет друзями, а ніж з людьми які не охоплені Інтернетом.

Одним з негативних наслідків впливу інтернету на людину є інтернет залежність, тобто людина яка тривалий час проводить в інтернеті так би мовити створює власний там світ. Зокрема, дехто настільки захоплюється віртуальним простором, що починають віддавати перевагу Інтернет реальності, проводить за комп'ютером до 18 годин на день. Психологічну у своїй основі, інтернет-залежність порівнюють з наркоманією - фізіологічною залежністю від наркотичних речовин, де також присутній психічний компонент. Інтернет-залежність визначається як нав'язливе бажання підключитися до Інтернету і хвороблива нездатність вчасно відключитися від Інтернету. За даними різних досліджень, інтернет-залежними сьогодні є близько 10% користувачів у всьому світі. В Україні таких близько 5-7%.

Іншим проявом негативного впливу глобальної мережі тролінг — це психологічний та соціальний феномен, що зародився в Інтернеті протягом 1990-х років. Інтернет-тролями, або просто тролями у Всесвітній мережі називають людей, котрі спеціально публікують провокаційні статті чи повідомлення (на форумах, блогах, в групах новин, у вікі-проектах), завдання яких — викликати конфлікти між учасниками, образи, ненависть до деяких людей, тощо. Сьогодні будь-який популярний ресурс на якому скупчується багато людей стикається з цим явищем.

У деяких країнах ведеться активна боротьба з інтернетом. У Китаї закривають доступ до веб-сайтів які мають сумнівний зміст, Північна Корея не має на своїй території доступних серверів, декілька веб-сайтів, що належать північно корейському урядові, фізично перебувають за межами країни, також працює електронна пошта, але вона доступна обмеженому колу осіб. На Кубі Всесвітньою павутиною можуть користуватись лише лікарі; іншим громадянам країни це заборонено на законодавчому рівні. Для користувачів Ірану було закрито доступ до низки сайтів, серед яких Вікіпедія, YouTube. Вважається, що це пов'язано з розгорнутою в країні кампанією боротьби зі згубним впливом західної культури [7].

Незважаючи на багато негативних факторів інтернету переважають, все ж таки позитивні фактори, адже інтернет це невичерпне джерело інформації, і фактично кожний має доступ до неї. Саме за час розвитку інтернету сталося чи не найбільше наукових відкриттів. Інформаційні технології досягли небаченого рівня. Інтернет об'єднав людей у яких спільні інтереси. За допомогою інтернету можна навчатися не виходячи з дому, робити покупки а також заробляти гроші.

Таким чином інтернет формує свідомість людей і це є незворотній процес тому що інтернет не можна просто вимкнути, у нього немає власника, так як він є сукупністю мереж, які мають різну географічну приналежність. Інтернет став надбанням усього людства. Хоча у інтернету є багато шкідливих властивостей, він все ж таки, рухає світ в перед, і тому корисний чи шкідливий інтернет повинен визначити кожен сам для себе.

Інтернет-технології створюють умови для більш раннього в порівнянні з попереднім поколінням включення підлітка в соціальну діяльність. Звичайно, це можливо завдяки комп'ютеру - сучасному знаряддю для виконання різних дій. За допомогою мережі інтернет підліток може брати участь в економічній, культурній, політичній, науковій сфері життя суспільства. У цьому випадку у нього формуються властивості людини-діяча, у якої мислення пов'язано з дуже високим рівнем процесів моделювання, визначення мети, планування і контролю при «перекладі» практичної задачі на мову комп'ютерних технологій. Все це

сприяє більш ранньому оволодінню соціальними видами діяльності підлітками, активно включеними в комп'ютеризовану діяльність.

Актуальність дослідження ресурсів мережі Інтернет як факторів, що роблять вплив на політичну активність молоді, обумовлена наступними обставинами:

По-перше, за останні роки багато держав, у тому числі і сучасна Україна, як пріоритетне завдання виділяють розробку і реалізацію концепцій і програм по переходу до інформаційного суспільства. Ця діяльність приймає різноманітну форму, але переслідує одну мету: увійти до числа лідерів світової спільноти. При цьому значущим соціально-політичним фактором на тлі технічного прогресу ставить мережу Інтернет [1].

По-друге, інформаційні технології надають двоякий вплив на сучасний політичний процес. З одного боку, спостерігається позитивна динаміка їх впливу на людину і суспільство, а з іншого, проявляються негативні тенденції, що відображають як складний характер взаємодії людини з новими комп'ютерними системами, так і спроби використовувати їх потенціал для маніпуляції суспільством [2].

По-третє, поступова активізація ролі молоді в житті суспільства призводить до конкурентної боротьби певних сил за вплив на молоде покоління громадян, як потенційних послідовників програмних дій певної політичної партії, руху. Одним з найпотужніших засобів такої боротьби виступають можливості мережі інтернет [3].

Надаючи розвиваючий вплив на інтелектуальні здібності людини, комп'ютеризована діяльність може пригнічувати сферу міжособистісної взаємодії, обмежуючи реальні соціальні контакти. Надмірне перебування за комп'ютером впливає на, труднощі у встановленні та підтримці міжособистісних відносин через особливості світосприйняття та пізнавальних процесів, обумовлених взаємодією з віртуальною реальністю комп'ютерних технологій, призводять до спрощення системи відносин «людина - людина» у підлітків, включених в комп'ютеризовану діяльність. В особистісному розвитку у них переважають

характеристики людини - діяча і погано розвинені властивості людини - суб'єкта соціальних взаємин.

Вони менш інформовані про всі тонкощі людських взаємин, все, що відбувається схильні оцінювати логічно, раціонально, за допомогою розумових операцій, що не завжди прийнятно для міжособистісних відносин.

Нечітке усвідомлення компонентів емоційно-чуттєвої сфери при сприйнятті іншого свідчить про низький рівень заглибленості в дану сферу людського буття в цілому, виродження її регулятивної функції. В організації міжособистісної взаємодії, що є в підлітковому віці особливою умовою і основою набуття життєвого досвіду, знижується роль емоційно-чуттєвого компоненту.

Описані особливості свідомості досвідчених користувачів комп'ютерних технологій впливають на освоєння і розуміння ними соціально-нормативних відносин в цілому. Так, наприклад, змінюється статево-рольовий компонент соціалізації, спілкування з однолітками, професійне самовизначення, вибір способів досягнення цілей індивідуального розвитку та інше. Нами виявлено, що у досвідчених користувачів комп'ютерних технологій сприйняття і розуміння іншої людини і взаємодія з ним підпорядковуються ціннісній орієнтації особистості на активне досягнення в діяльності, а у недосвідчених користувачів ціннісній орієнтації на продовження відносин. У ціннісному випадку образ іншого у досвідчених користувачів комп'ютерних технологій домінують ділові якості, орієнтація на успіх і досягнення, активність, інтелект, виступаючи основним регуляторами міжособистісних відносин, що виражається у формі їх чутливості до оцінки образу іншої, передусім, як суб'єкта-діяча політичної активності молоді.

Аналізуючи вплив мережевих інформаційних ресурсів на формування життєвих установок молоді, припускається розглядати Інтернет в якості специфічного середовища прояву суспільних відносин. У цьому середовищі представлені практично всі соціальні шари і вікові групи населення, тут знайшли втілення в тій, або іншій формі більшість видів діяльності суспільства (політична, фінансово-економічна, комерційна, освітня, культурна і т.д.), на основі спільності інтересів створюються численні "віртуальні" групи територіально відокремлених

суб'єктів. У таких групах складається своя внутрішня соціальна ієрархія, з'являються формальні і неформальні лідери. Тут одержують розвиток невідомі раніше форми спілкування і взаємодії людей, йде процес формування особливої субкультури [4].

У кримінології проблема взаємодії особистості із соціальним середовищем, впливу середовища на протиправне поведіння відноситься до числа центральних. Спостереження показують, що мережеве середовище, як і соціальне середовище в цілому, впливає на особистісні характеристики людей, соціально-психологічні характеристики представлених у ній груп, породжує відповідну мотивацію поведінки, обрання конкретних засобів досягнення цілей (у тому числі протиправних). Саме тому мережеве середовище все частіше виступає предметом досліджень, спрямованих на вивчення особливостей спілкування і взаємодії користувачів, форм самовираження особистості, характеристик особливих "віртуальних колективів". Стає очевидним, що процес становлення соціальних відносин у новому інформаційному середовищі, не підкріплений у достатній мірі ні відповідними законодавчими, ні моральними установками, породжує невідомі раніше форми негативного девіантного поведіння, особливо серед молоді.

"Закомплексована" людина, що має серйозні проблеми в щоденному спілкуванні з навколишніми людьми, у мережевому спілкуванні одержує можливість цілком розкріпачитися. Однак при цьому вона може легко виявитися втягнутою у спілкування маргінальних груп, здатних нав'язати їй негативні соціальні установки. Навіть при неглибокому пошуку в мережі інтернет легко знайти сайти, де позитивно оцінюються такі явища, як сатанізм, педофілія й інші види сексуальних збочень, наркотики і т.п. Молоді люди з слабкою психікою при відвідуванні подібних сайтів можуть активно сприйняти ці пропагандовані погляди і перенести їх у своє повсякденне життя.

Дослідники відзначають, що Інтернет підсилює процес опосередкованого спілкування людей, учасники якого найчастіше мають поверхневі, неглибокі міжособистісні відносини. Виникаючі тут контакти часто носять сурогатний, неповноцінний характер. Це веде до скорочення впливу найближчого оточення на

особистість підлітка як засобу соціального контролю, порушенню механізмів детермінації позитивного поведження. Більш того, можливість анонімної участі в мережевому спілкуванні нерідко формує в молодих людей представлення про вседозволеність і некараність будь-яких проявів у мережевому середовищі. На думку психологів, анонімність і відсутність заборон звільняють сховані комплекси (у першу чергу, пов'язані з тягою до насильства і сексуальності), стимулюють людей змінювати тут свій стиль поведження, поводитися більш розковано і навіть переходити деякі моральні межі. Є чимало прикладів, коли підлітки використовують мережеві можливості, щоб досаждати людям, з якими в реальному житті їх пов'язують неприємні відносини [10]. У США одержало значне поширення явище, що називається "кіберпереслідування", коли зловмисник постійно переслідує свою жертву, направляючи їй погрози за допомогою мережевих засобів. Подібні випадки відзначаються й у вітчизняній практиці.

Аналіз літератури показує, що мережеве середовище здатне впливати навіть на психічне здоров'я особистості. Вченими відзначаються випадки хворобливої пристрасті до участі в мережевих процесах (так називаної "інтернет-залежності"). Дана залежність виявляється в нав'язливому бажанні необмежено довго продовжувати мережеве спілкування. Для підлітків, що одержують доступ до Інтернету, віртуальне середовище іноді здається навіть більш адекватним, чим реальний світ. Можливість перетілитися в якусь безтілесну "ідеальну особистість" відкриває для них нові відчуття, що їм хочеться випробувати постійно, або дуже часто. Фахівці відзначають, що до деякої міри зазначена залежність близька до патологічної захопленості азартними іграми, а її деструктивні ефекти схожі з виникаючими при алкоголізмі. Психологи виділяють кілька підтипів такої залежності, враховуючи те, до чого сформувалася пристрасть у конкретної особистості: "кіберсексу", віртуальним знайомствам, мережевим азартним іграм, комп'ютерним іграм, або нав'язливому переміщенню по Web-вузлах. Патологія виявляється в руйнуванні звичайного способу життя, зміні життєвих орієнтирів, появі депресії, наростанні соціальної ізоляції [5].

Таким чином, середовище, що формується в глобальній мережі інтернет, здатне впливати на формування негативних психологічних установок у підлітків. Більш того, при уважному вивченні в мережевому середовищі можна знайти прояв відомих механізмів соціальної детермінації злочинності: шляхом визначеного соціального формування особистості; шляхом давання їй розпоряджень протиправного або суперечливого характеру; шляхом постановки особистості в ситуації, що змушують і полегшують вибір злочинного варіанта поведінки.

2. Розвиток Інтернету в світі та в Україні: аналіз впливу на соціально-економічні показники

Глобалізація світогосподарських зв'язків, відсутність інформаційних кордонів між державами, а отже й стрімкий розвиток інформаційного суспільства як в розвинених країнах, так і тих, що розвиваються обумовлено інтенсивним впровадженням останніх досягнень науки і техніки в області інформації та комунікацій, які наразі являються невід'ємною складовою повсякденного життя світової спільноти.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в умовах сучасного динамічного розвитку глобальної інформаційної інфраструктури відіграють ключову роль у зростанні соціально-економічного та бізнес-середовища будь-якої країни, позитивно впливають на швидке налагодження зв'язків у сферах торгівлі, фінансів, транспортування, сприяють активному співробітництву країн з впливовими міжнародними організаціями.

Завдяки впровадженню останніх досягнень ІКТ у бізнес – середовище відбувається збільшення продуктивності праці робітників, перш за все завдяки підвищенню мобільності та дистанційному доступу до продуктивних систем (ERP), прискорюються та спрощуються внутрішні та зовнішні комунікації; створюються нові можливості для автоматизації бізнес-процесів, в тому числі завдяки впровадженню системи електронного документообігу, CRM. Крім того виникають нові ринки дистанційних послуг, наприклад, медичне обслуговування, освіта, охорона та безпека, створюються додатки до різних сучасних електронних пристроїв. На базі ІКТ та завдяки швидкому доступу до мережі Інтернет виникають нові формати взаємодії бізнесу із клієнтами. Все це безумовно збільшує можливості, динаміку та ефективність бізнес-середовища [15].

Саме розвиток ІКТ сприяв виникненню такого нового сегменту в сфері торгівлі, як електронна комерція, що наразі стрімко зростає та сприяє створенню новітніх торговельних онлайн - площадок для спрощення пошуку контрагентів та швидкого взаємозв'язку із ними. Розширюються ринки збуту, виникають

абсолютно нові товари та послуги, націлені на задоволення потреб все ширшого кола споживачів, прискорюються здійснення торговельних операцій.

Роль ІКТ у сучасних умовах має величезне значення і у фінансіалізації [2] країни. Миттєві грошові перекази між банками різних країн світу, величезні телекомунікаційні системи розрахунків, що функціонують на рівні держав (наприклад, системи SWIFT та TARGET) та відслідковують рух коштів, електронні розрахунки, належне функціонування бірж, банківських установ, різних фондів – все це забезпечується відповідною інформаційно-комунікаційною інфраструктурою.

Являючись результатом досягнень сучасного науково-технологічного прогресу, ІКТ, в свою чергу, обумовлюють його подальший розвиток. Вони все більше інтегруються у сферу науки як невід'ємні технічні складові більш глибокого та детального аналізу сучасних явищ та процесів. Завдяки ІКТ відкриваються нові галузі в науці та техніці та відбувається органічна синергія класичних оплотів наукової школи. ІКТ сприяють вільному доступу до інформації, а отже роблять її більш зрозумілою. Завдяки ІКТ величезні масиви даних можуть не тільки швидко передаватись у різні куточки землі, але й швидко оброблятись, оновлюватись та сприяти створенню новітніх видів життєво необхідної продукції. В свою чергу такі тренди обумовлюють нарощування не тільки технологічної, але й економічної (а отже, й політичної) могутності держави-винахідника.

В сучасних умовах глобальної жорсткої конкуренції залучає більше інвестицій та країна, яка спеціалізується на виробництві та продажу високотехнологічної продукції. Адже кінцева ціна саме цього виду продукції включає надзвичайно високий рівень доданої вартості. Частіш за все це венчурний вид інвестицій, проте аналітика вказує на посилення тенденцій вкладання коштів інвесторами у винахід новітньої продукції з високою ІКТ-складовою. Залучення додаткових коштів країною сприяє її зростанню національного добробуту, а отже й збільшенню кількості іммігрантів.

Безумовно, сучасні ІКТ формують людський капітал країни, що являється основою для створення «інформаційного суспільства». Останніми трендами залучення ІКТ у повсякденне життя людства являється презентація сучасних освітніх програм у вільному доступі в глобальній Інтернет мережі. Це дозволяє різним верствам населення з різним рівнем достатку залучитись до освітніх процесів, оволодіти новими знаннями, вміннями та навичками, підвищити власний професіоналізм із максимальною користю для особистого трудового життя та мінімальними витратами. Це вказує на те, що ІКТ можуть запропонувати країнам з різним рівнем економічного розвитку безпрецедентні можливості для зміни системи освіти, більш раціонального спрямування політичних програм та їх швидку імплементацію, розширити спектр можливостей як для бізнес-структур, так і для фізичних осіб з різним рівнем достатку.

Деякі країни розглядають ІКТ як основний стимул для заохочення їх соціально-економічного розвитку. Завдяки ІКТ, з одного боку, вони зможуть швидко надолужити економічний розрив із світовими лідерами і отримувати величезну віддачу від створення додаткових матеріальних благ та робочих місць для висококваліфікованих робітників. З іншого боку, деякі країни розглядають розвиток і використання ІКТ в їх економіці та суспільстві як ключову компоненту їх національної стратегії з метою поліпшення рівня життя населення, збільшення рівня знань та посилення власної міжнародної конкурентоспроможності [16].

Згідно сучасних тенденцій в інвестуванні, як зазначалось вище, ІКТ надають навіть найменш розвиненим країнам можливості перетворення їх економік-аутсайдерів на інформаційні та високотехнологічні, тобто на ті, що спеціалізуються на продукції і з високою доданою вартістю, і які можуть конкурувати з передовими економіками на світовому ринку. Варто звернути увагу на те, що технологічні інновації сприяли глобалізації шляхом надання інфраструктури для встановлення транссвітових зв'язків. Революція, яка відбувається у сфері інформаційних і комунікаційних технологій була і наразі залишається центральною і рушійною силою глобалізації сьогодення.

Незважаючи на безсумнівні переваги ІКТ, значні перешкоди для їх ефективного використання існують як в розвинених, так і у країнах, що розвиваються. Ці бар'єри мають бути елімінованими для повної реалізації потенціалу ІКТ. Деякі бар'єри є ендемічними (наприклад розрив між поколіннями, у процесах навчання, в отриманні досвіду у сфері ІКТ), а отже, подолати їх досить складно. Країни, що розвиваються стикаються з проблемами слабкорозвиненої телекомунікаційної інфраструктури, низької комп'ютерної грамотності, відсутності обізнаності або низької спроможності користування мережею Інтернет. Оскільки країни, що розвиваються більше страждають від «цифрового відставання», вони ризикують залишитися далеко позаду від можливостей отримання додаткових доходів (від створення продукції з високою доданою вартістю), більш швидкого соціально-економічного зростання (автоматизації різних процесів, а отже, зменшенню собівартості виготовленої продукції, оптимізації витрат підприємств, пришвидшенню виробничих процесів, ефективній реалізації ресурсів), та рівноправної повноцінної присутності на оцифрованій світовій арені.

Згідно з даними провідних фахівців, цифровий розрив між країнами - новими лідерами в технологічній могутності та країнами-аутсайдерами в межах сучасного світового економічного порядку зростає швидше за розрив в економічному розвитку, що наразі домінує між розвиненими та найменш розвиненими країнами. Вкрай негативним є те, що цей інформаційний розрив (або цифровий розрив) між економіками, які базуються на знаннях та інформатизації, та неінтегрованими у цей процес країнами, буде стрімко та динамічно збільшуватись, і подолати його стане майже неможливо. Отже, мова йде про цифрове рабство країн-аутсайдерам, та їх повну залежність від розвинених країн у розбудові власної національної інформаційної інфраструктури (НІІ) [4].

Отже, як представлено вище, ІКТ має величезний вплив як для стрімкого соціально-економічного розвитку країни, так і для її повного занепаду.

Згідно з методикою Міжнародного союзу електров'язку (МСЕ) та IDC, основним сегментом ринку ІКТ є ринок телекомунікацій. До ринку

телекомунікацій відносяться такі провідні галузі як галузь фіксованого зв'язку, мобільного зв'язку (стільниковий зв'язок як один з його різновидів), Інтернету та широкопasmового зв'язку (як фіксований, так і мобільний) [18].

Загальносвітовою тенденцією є трансформація індустріального суспільства у постіндустріальне, що відбувається в умовах посилення глобалізаційних процесів, розширення сфери послуг і нематеріального виробництва у результаті науково-технічного прогресу, у тому числі масштабного, глибинного та динамічного проникнення інформаційно-комунікаційних технологій в усі сфери життєдіяльності особи, суспільства, суб'єктів господарювання та держави.

Результати застосування міжнародного досвіду свідчать, що цифрові технології стали рушійною силою соціально-економічного розвитку, відновлення економіки багатьох держав світу та визначають основу сталого розвитку в майбутньому [7]. Для моніторингу та порівняння розвитку інформаційно-комунікаційних технологій експертами МСЕ було створено Індекс розвитку ІКТ (*IDI: ICT Development Index*). Цей індекс включає в себе 11 показників, що утворюють одне контрольне значення (від 0 до 10) [8].

Основною ціллю *IDI* є вимірювання:

- рівня та змін у часі розвитку ІКТ в країнах;
- прогресу у розвитку ІКТ як у розвинених країнах, так і тих, що розвиваються;
- цифрового розриву, тобто різниці між країнами з різними рівнями розвитку ІКТ;
- потенціалу розвитку ІКТ, або меж застосування ІКТ країною для поліпшення її соціально-економічного розвитку, виходячи з наявних можливостей та вмінь.

IDI складається з трьох субіндексів:

1. Субіндекс доступу (тобто наявність відповідної інфраструктури: фізична можливість користувача бути підключеним до Інтернет мережі, до мобільного або фіксованого зв'язку);

2. Субіндекс використання (інтенсивність застосування послуг Інтернет мережі, мобільного та фіксованого зв'язку);

3. Субіндекс практичних навиків (маються на увазі ефективне використання як програмного забезпечення різних ІТ – пристроїв, так і глобальної мережі Інтернет).

Аналізуючи дані показники, аналітики МСЕ помітили явний кореляційний зв'язок між IDI та ВНД на душу населення. У країнах, де IDI наближується до власної максимальної позначки 10, зафіксовано найвищі рівні валового національного доходу на душу населення. І навпаки, у державах із найнижчими позначками проникнення ІКТ у сфери діяльності громадян ВНД на душу населення є найнижчим [17]. Показник кореляції $R^2 = 0,8848$ вказує на тісний зв'язок між дослідними параметрами IDI та ВНД на душу населення та на достовірність результатів кореляції.

У табл. 2.1 наведено провідні країни світу відповідно їх регіонального рейтингу за показником IDI. (Наприклад, Швеція із показником IDI 8,67 є другою в Європі, проте третьою у світі, після Данії з показником IDI 8,86 та Південної Кореї з показником IDI 8,85).

Таблиця 2.1.

**Рейтинг ТОП-5 провідних економік кожного регіону за показником IDI,
2015 р. [20]**

Європа		АТР		Пд. та Пн. Америка	
Рейтинг у світі	Країна (IDI)	Рейтинг у світі	Країна (IDI)	Рейтинг у світі	Країна (IDI)
1	Данія (8,86)	2	Республіка Корея (8,85)	14	США (8,02)
3	Швеція (8,67)	9	Гонконг, Китай (8,28)	23	Канада (7,62)
4	Ісландія (8,64)	11	Японія (8,22)	35	Барбадос (6,95)
5	Великобританія (8,50)	12	Австралія (8,18)	48	Уругвай (6,32)
6	Норвегія (8,39)	16	Сінгапур (7,90)	54	Сент-Кітс та Невіс

					(6,01)
Арабські країни					
СНД		Африка			
Рейтинг у світі	Країна (IDI)	Рейтинг у світі	Країна (IDI)	Рейтинг у світі	Країна (IDI)
27	Бахрейн (7,40)	38	Білорусь (6,89)	70	Маврикій (5,22)
32	ОАЕ (7,03)	42	Російська Федерація (6,670)	75	Сейшельські о-ви (4,97)
34	Катар (7,01)	53	Казахстан (6,08)	90	ПАР (4,42)
47	Саудівська Аравія (6,36)	61	Молдова (5,72)	93	Кабо-Верде (4,30)
52	Оман (6,10)	64	Азербайджан (5,65)	104	Ботсвана (4,01)

Обумовлюється такий цифровий розрив між розвиненими країнами та тими що розвиваються декількома причинами. Однією з таких причин є щорічне прийняття у розвинених країнах нормативно-правових документів, які зобов'язують операторів мобільного та фіксованого зв'язку оновлювати стандарти якості зв'язку та пов'язані з цим технології.

Наприклад, у Фінляндії у 2013 р. орган, що регулює якість зв'язку (FICORA), зобов'язав на законодавчому рівні усіх 26 операторів запровадити ШСД із високошвидкісним та високоякісним доступом користувачів до Інтернет-мережі. Таким чином вже у 2013 р. в найбільших містах Фінляндії мобільними операторами було впроваджено стандарт зв'язку нового покоління - 4G (технологія LTE). Разом із тим мешканцям Фінляндії почали надавати послуги доступу до глобальної мережі із швидкістю 1 Мбіт/с. У 2015 р. цей показник сягнув позначки 2 Мбіт/с., а у 2017 р., згідно з розпорядженням FICORA, досягне 100 Мбіт/с. [8].

У табл. 2.2. наведено динаміку IDI України за останні роки.

Таблиця 2.2.

Динаміка IDI України, 2011-2015 рр. [20]

Рік	2011	2012	2013	2014	2015
Рейтинг у світі	59	62	69	71	73
Показник IDI	3,83	4,34	4,47	4,97	5,15

Дані, зазначені в табл. 2.2. свідчать про втрату Україною позицій як технологічно орієнтованої країни та її все більшу інформаційну вразливість, а отже й залежність від світових країн-лідерів у сфері ІКТ.

Показник IDI вказує на виробництво країною продукції з високою часткою доданої вартості, про рівень інноваційної компоненти в структурі галузей країни. На жаль, показник IDI України за дослідний період демонструє технологічну відсталість вітчизняної економіки. Невпровадження сучасних інноваційних процесів та високотехнологічних складових, що базуються на ІКТ, перешкоджає автоматизації виробництва, уповільнює виробничий процес, призводить до неефективного використання ресурсів та часу, а відтак, й до подорожчання отриманої продукції та її неконкурентоспроможності на світовому ринку, що негативно відображається у структурі платіжного балансу України.

Разом з тим, продаж НКРЗІ 3G ліцензії у лютому 2015 року провідним операторам мобільного зв'язку України вказує на прорив у вітчизняній телекомунікаційній сфері за останнє п'ятиріччя. Незважаючи на те, що із впровадженням цього стандарту зв'язку у повсякденну роботу мобільних пристроїв швидкість доступу до мобільного Інтернету складе всього 1-2 Мбіт/с, (із позначкою в 30-40 Мбіт/с роботи 3G - мережі в лабораторних умовах) [10], можна очікувати сплеск у використанні трафіку за допомогою саме мобільних пристроїв. В свою чергу це призведе до збільшення обміну інформацією між користувачами, пришвидшенню робочих процесів в бізнес-середовищі, динамічному переходу провідних послуг державного сегменту у Інтернет-простір (активну роботу сегменту e-government). Все це дозволить економити час, оптимізувати витрати, ефективно використовувати ресурси як в бізнесі, так і в

уряді. Звичайно, на міжнародній арені рейтинг України (як технологічної країни) підвищиться, що призведе до залучення додаткових коштів у сферу ІКТ України. За таких умов, та із налагодженням політичної ситуації на сході України, можна очікувати зниження витрат Державного бюджету України та збільшення його надходжень. Безумовно, все це позитивно впливатиме на зростання добробуту української нації.

За останні роки темпи розвитку українського сегменту Інтернет одні з найвищих в Європі (2000-2009 роки близько 5000%), і значно випереджує темпи приросту національного ВВП. В 2010 році кількість користувачів склала понад 12 млн. осіб, що становить близько 33,3% жителів України. Водночас цей рівень значно відстає від середньоєвропейського (53%). Але в абсолютних показниках (12 млн. користувачів) кількість Інтернет-користувачів в Україні вже перевищує кількість населення багатьох країн Європи. Україна за рівнем використання Інтернет входить до числа десяти найбільш інтернетизованих країн Європи (рис. 1) [21].

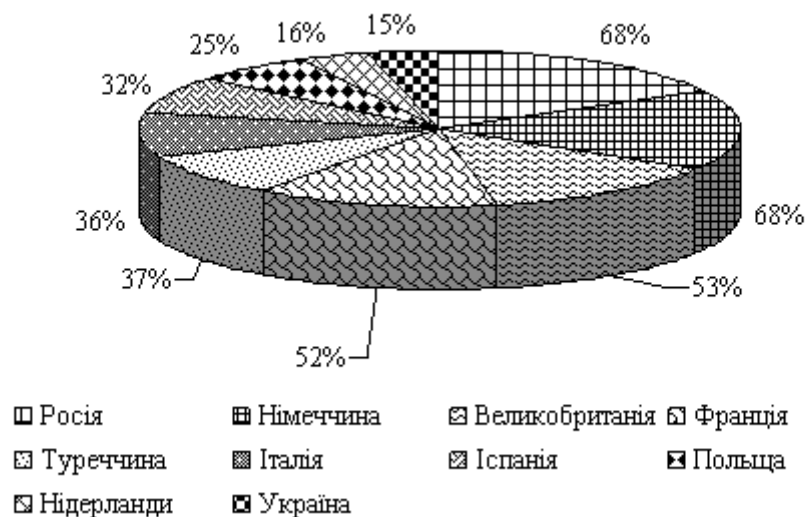

Рис. 2.1. Рейтинг країн Європи за часткою Інтернет-користувачів

Ведення операцій через Інтернет можливе з будь-якого місця планети, де є до нього доступ. Операції, над якими раніше мав працювати весь колектив фірми, може робити одна людина, сидячи за монітором.

Інформаційно-комунікаційні технології стали основним рушієм економічного розвитку будь-якої держави в сучасному глобальному світі. Завдяки розвитку ІКТ інтенсивно зростають майже всі сфери економіки, спрощуються та прискорюються виробничі та бізнес-процеси, стрімко акумулюються та миттєво обробляються величезні масиви інформації, що дає можливість створювати та розвивати нові галузі як в економіці, так і в науці та техніці. ІКТ спрощують доступ користувачів до новітніх баз даних, що дає можливість останнім оволодіти новими знаннями та навичками, підвищити власний професіоналізм. ІКТ залучають додаткові інвестиції навіть за умов розгортання фінансових кризових процесів. Додаткові кошти відкривають можливості для створення нових робочих місць для висококваліфікованих працівників та новітніх видів продукції та послуг, що в свою чергу переформатовує методи ведення торгівлі як на локальних так і на міжнародних ринках.

Для обрахунку розвитку сфери ІКТ країни, а отже й рівня інформатизації її населення, аналітиками Міжнародного союзу електрозв'язку було створено показник IDI. Проведення кореляційного аналізу продемонструвало сильну залежність між ВНД на душу населення країни та величиною IDI – чим вище показник IDI, тим вище ВНД на душу населення, а отже ІКТ має прямий вплив на рівень добробуту країн.

Незважаючи на труднощі, що виникали в розвитку вітчизняної сфери ІКТ за останні п'ять років, сучасні тренди щодо посилення її технологічної складової, в контексті продажу 3G ліцензії основним мобільним операторам України, дає право стверджувати про нарощування потужностей національної економіки завдяки оптимізації витрат часу та ресурсів, а також прискоренню важливих процесів бізнес – середовища, державного сектора та домогосподарств.

Побудова інформаційного суспільства в Україні є одним з найактуальніших завдань сьогодення. Велике значення при цьому відіграє впровадження перспективних інформаційних технологій та методів автоматизації. Питання використання глобальної інформаційної мережі Інтернет є одним з пріоритетних напрямів державної політики у сфері інформатизації. В Стратегії розвитку

інформаційного суспільства в Україні до пріоритетів формування сучасної інформаційної інфраструктури країни віднесено створення високошвидкісних мереж широкопasmового мобільного доступу до Інтернет на всій території України [1]. Йдеться про широкопasmовий доступ на базі використання технологій мобільного зв'язку третього і четвертого покоління 3G і 4G (від англ. Generation – покоління). На вирішення питань щодо впровадження 4G технологій на території України спрямовано реалізацію національного проекту “Відкритий світ” [20], яким передбачається створення інформаційно-комунікаційної освітньої мережі національного рівня на базі технологій радіозв'язку четвертого покоління.

На ринку Інтернет-послуг України вже почали з'являтися провайдери, які пропонують послуги бездротового доступу до глобальної мережі Інтернет на основі стандарту 4G. Та, на жаль, кількість таких провайдерів поки що нечисленна. Так, наприкінці 2015 року на вітчизняному ринку 4G Інтернет пропонують лише компанії FreshTel і Giraffe. Ці компанії працюють за стандартом WiMax, а покриття 4G мереж в Україні є мінімальним: провайдери охоплюють лише міста-мільйонники та великі обласні центри.

Більшість же українських CDMA та GSM операторів пропонують послуги Інтернет за технологіями 2G або 3G. На даний момент в Україні найбільш поширеним стандартом зв'язку для організації високошвидкісного доступу до глобальної мережі є 3G, який пропонують більшість українських провайдерів: Інтертелеком, PEOPLEnet, МТС Коннект 3G, Київстар 3G та ін. До стандартів 3G відносяться технології UMTS, HSDPA, CDMA2000, EV-DO Rev A, EV-DO Rev B тощо. Більшість провайдерів пропонують скористатися доступом до Інтернет за допомогою технологій EV-DO, реальна швидкість яких складає в середньому від 1 до 1,5 Мбайт/с. Цієї швидкості вистачає, щоб неспішно переглядати сторінки сайтів, але її недостатньо для швидкої роботи або для того, щоб завантажувати і переглядати відео [16].

Стандарт 4G обіцяє набагато більші швидкості передачі даних: понад 100 Мбіт/с швидкорухомим абонентам (наприклад, потягам і автомобілям) та 1 Гбіт/с абонентам з невеликою рухливістю (наприклад, пішоходам і фіксованим

абонентам) згідно з міжнародною специфікацією International Mobile Telecommunications Advanced (IMT-Advanced) від 2014 року.

До 4G стандартів належать мобільний WiMax (від англ. Worldwide Interoperability for Microwave Access), який використовується українськими провайдерами, а також все більш популярний в Америці та Європі стандарт LTE (від англ. Long Term Evolution). 4G за технологією WiMax обіцяє швидкість до 20 Мбіт/с, тобто швидше в сім разів, аніж в операторів покоління 3G. На практиці ж 4G розвиває швидкість до 3 – 7 Мбіт/с. Поки що покриття 4G в Україні дуже невелике, а вартість тарифів, які пропонуються провайдерами, становить 50 – 500 грн./місяць залежно від обсягу трафіку.

Що стосується 4G-мереж за технологією LTE, то вони є більш перспективними порівняно з WiMax, оскільки здатні працювати в більш широкому спектрі частот і забезпечувати швидкість скачування теоретично – до 326,4 Мбіт/с на прийом (download) і 172,8 Мбіт/с на віддачу (upload), а практично – до 100 Мбіт/с та 50 Мбіт/с відповідно. Також LTE-мережі забезпечуючи потокову передачу без затримок відео.

На жаль, за станом на 2013 рік при використанні LTE-мереж вдається передавати тільки дані, а для голосового дзвінка телефони перемикаються в режим 3G (за винятком країн, де експериментально впроваджено рішення VoLTE, наприклад, Південної Кореї і Японії). До того ж, важливою проблемою поширення 4G є низька активність інвесторів. Розвиток мереж 4G затримує і те, що мережі 3G мають високий потенціал інтенсивного і екстенсивного розвитку.

Особливістю розвитку LTE-мереж є можливість їх побудови на вже розвинених мережах, як операторів GSM, так і операторів CDMA, що помітно знижує вартість розгортання мереж (на відміну від WiMax-мереж). До середини 2013 року 62 країни мали LTE мережі і ще 21 перебували в стадії підготовки, а кількість підключень до LTE-мереж у світі вже перевищила 32 млн. абонентів, з яких на ринок США припадає близько 47%. З наших колишніх сусідів абонентами своїх LTE-мереж є жителі Білорусі, Росії, Вірменії, Азербайджану,

Казахстану, Узбекистану, Киргизстану та Придністров'я. В Україні ж жоден з операторів поки не заявив про перспективу побудови LTE-мережі.

Складність переходу до LTE-мереж в Україні зумовлена проблемами отримання ліцензій для нового спектру частот і необхідністю спеціальних абонентських пристроїв, здатних одночасно працювати в мережах LTE і 3G [9]. Розвиток мереж 4G затримує і те, що мережі 3G мають високий потенціал інтенсивного і екстенсивного розвитку.

В умовах невизначеності з розвитком в Україні зв'язку 4G як альтернативний шлях до більш швидкісної передачі даних найбільший стільниковий оператор "Київстар" у серпні 2013 року запустив експеримент з включення в мобільну мережу WiFi точок. Така технологія (WiFi Offload) дозволяє отримувати послуги мобільного швидкісної передачі даних зі швидкістю до 100 Мбіт/с в точках дії WiFi покриття (порівняно з кількома сотнями Кбіт/с при EDGE). Процес перемикання між традиційною 2G-мережею WiFi відбувається автоматично на базі інформації, що міститься на SIM-карті. При цьому клієнт платить за мобільний трафік згідно до свого тарифного плану. Головна проблема такої альтернативи полягає в тому, що навіть при порівняно невеликій вартості WiFi точок, їхня кількість навіть для Києва повинна бути величезною, оскільки їхній радіус дії – всього 50 – 100 метрів. Тому "Київстар" зараз оцінює необхідність створення вуличних WiFi зон [18].

Виходячи з вищесказаного, можна сказати, що розвиток інфраструктури широкошвидкісного доступу до Інтернет на всій території України на базі створення високошвидкісних мереж четвертого покоління є задачею актуальною та перспективною.

3. Проблеми та напрямки використання Інтернет-технологій в Україні

Аналіз нормативно-правового поля України засвідчує, що в нашій державі наявна низка законодавчих та інших нормативно-правових актів спрямованих на регулювання, захист та розвиток вітчизняного інформаційного простору[11].

Зовнішня експертиза, яка неодноразово здійснювалася, зокрема представниками ОБСЄ, підтвердила, що законодавча та нормативно-правова база функціонування інформаційної сфери України в цілому відповідає європейським нормам. Тобто можна вести мову про те, що сьогодні в нашій державі вже створено основи такої галузі українського законодавства як інформаційне право. Проте поряд з тим, що в Україні прийнято низку нормативно-правових актів на означеному напрямі, важливою проблемою залишається певна несистемність вітчизняної правової політики в інформаційній сфері, зокрема з огляду на те, що почасти законодавчі акти ухвалюються з метою вирішення тактичних завдань, без урахування стратегічних орієнтирів та об'єктивних українських умов[20]. Окрім того, частина інформаційних відносин регулюється підзаконними, а подекуди й відомчими нормативними актами. Як наслідок, значна кількість питань функціонування інформаційної сфери в Україні залишається досі недостатньо врегульованою на законодавчому рівні – це стосується як проблем інфраструктури, так і діяльності ЗМІ, інформаційно-аналітичних установ тощо.

Зокрема, у сучасний період у системі інформаційного законодавства свого вирішення потребують такі проблеми в сфері створення, поширення та використання інформації як: формування правових умов для забезпечення плюралізму, прозорості та неупередженості діяльності ЗМІ, недопущення їх монополізації та використання у маніпулятивних цілях; З огляду на недостатню контрольованість державою відносин власності на ключові вітчизняні ЗМІ та відсутність нормативно-правових актів, які сприяли би становленню економічно незалежних ЗМІ, створюються передумови для монополізації медіа-ринків фінансово-промисловими групами, які через належні їм ЗМІ почасти вдаються до формування змістовного наповнення інформаційних продуктів на власний розсуд

обслуговуючи не стільки суспільні та загальнодержавні, скільки вузькогрупові корпоративні інтереси, використовуючи ЗМІ у маніпулятивних цілях. При цьому журналістські колективи, передовсім через непрозорість трудових відносин з власниками, а також слабку самоорганізацію, практично не мають можливостей для проведення незалежної редакційної політики. унормування діяльності з поширення інформації в мережі Інтернет.

Фактично відсутнє правове регулювання функціонування в Україні міжнародних інформаційних обмінів та інформаційних систем, найяскравішим прикладом яких є Інтернет та відсутність поняття засобу масової інформації в мережі Інтернет, унеможлиблює здійснення перевірки інформації, яка там поширюється та створює передумови для використання Інтернет-ЗМІ у деструктивних цілях. вдосконалення захисту інтелектуальної власності в умовах поширення Інтернет-технологій.

Значна частина авторських творів, доступних в українському сегменті Інтернету, опинилася там з порушенням прав інтелектуальної власності. Про це зокрема, зазначалося у щорічній «Спеціальній доповіді 301», яку оприлюднив 1 травня ц.р. Офіс торговельного представника США. У відповідності до цієї доповіді, Україну названо найбільшим порушником авторського права та віднесено до категорії так званих пріоритетних зарубіжних країн (у цій категорії наша країна опинилася першою і єдиною за останні сім років)[3]. Варто зауважити, що в чинному законодавстві України за порушення авторських та суміжних прав передбачена як адміністративна, так і кримінальна відповідальність[4].

Таким чином, за умови наявності на Інтернет-ресурсах операторів, провайдерів телекомунікацій матеріалів (інформації), які порушують права інтелектуальної власності третіх осіб, відповідальність за такі матеріали мають нести особи, які їх розміщували. На практиці це означає, що в більшості випадків окремі правовласники не в змозі відслідковувати поширення об'єктів, що охороняються (особливо в телекомунікаційних мережах відкритого типу), а відтак – часто позбавлені можливості захищати свої права в цифровому середовищі.

вдосконалення правових вимог щодо дотримання журналістами професійних та етичних стандартів; Актуальною проблемою залишається питання професійної компетентності та моральної відповідальності журналістів перед суспільством, на що звертає увагу й Національна спілка журналістів України (далі – НСЖУ). Наразі за порушення етичних стандартів, ані з боку аудиторій чи професійної спільноти, ані з боку держави, фактично, відсутні наслідки для самого ЗМІ чи журналіста. Зокрема, Україні бракує узгодженого Кодексу журналістської етики та механізмів контролю за його виконанням, а також визначення в чинному законодавстві відповідальності журналістів за порушення професійних етичних принципів.

Маємо констатувати, що відсутність обов'язкових правових вимог щодо дотримання професійних етичних стандартів та дієвого інституту саморегуляції (установи з контролю за їх дотриманням) стає передумовою до порушення цих стандартів як з боку окремих журналістів, так і редакцій в цілому. Малоімовірно, що суттєво на цю ситуацію вплине уведення в обіг так званої «єдиної журналістської прес-картки», про яку точаться розмови в журналістському середовищі. Не варто очікувати найближчим часом й на створення більш потужних механізмів саморегуляції журналістів на галузевому рівні – наприклад, перетворення Комісії з журналістської етики у галузеву організацію, яка розглядатиме скарги на ЗМІ чи журналістів на загальнодержавному рівні та прийматиме рішення про їх покарання.

Окрім того відкритою залишається проблема неузгодженості термінології в інформаційному законодавстві. Нині використовується низка термінів, що недостатньо коректні та/або не мають чіткого визначення свого змісту, що дозволяє почасти використовувати їх довільно – такими, зокрема, є «інформаційно-психологічна безпека», «інформаційно-психологічні впливи» тощо. Відсутнє в нормативно-правовому полі України визначення понять «державної інформаційної політики» та «національного інформаційного простору». Існує потреба чіткого визначення на законодавчому рівні таких категорій як «предмет інформаційних правовідносин», «об'єкт інформаційного

права» тощо. Таким чином, на сьогодні актуальним постає питання вдосконалення українського інформаційного законодавства у сфері створення, поширення та використання інформації відповідно до сучасних потреб та викликів.

Незважаючи на те, що інформаційна сфера є безумовним лідером у кількості законів, які її регулюють, аналіз чинного вітчизняного законодавства засвідчує низку прогалин, зокрема свого вирішення потребують такі проблеми в сфері створення, поширення та використання інформації як: формування правових умов для забезпечення плюралізму, прозорості та неупередженості діяльності ЗМІ; унормування діяльності з поширення інформації в мережі Інтернет; вдосконалення захисту інтелектуальної власності в умовах поширення Інтернет-технологій; вдосконалення правових вимог щодо дотримання журналістами професійних етичних стандартів; узгодженість термінології в інформаційному законодавстві тощо.

На сьогодні актуальним постає питання вдосконалення українського інформаційного законодавства шляхом затвердження змін до існуючих законів, а також прийняття нових законів в інформаційній сфері. задля формування правових умов для забезпечення плюралізму, прозорості та неупередженості діяльності ЗМІ, недопущення концентрації та використання їх з метою маніпуляції, внести зміни до законів України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про інформаційні агентства», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» передбачені проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прозорості відносин власності стосовно засобів масової інформації» від 04.04.2013 р. № 2731; з метою унормування діяльності з поширення інформації в мережі Інтернет, введення в правове поле діяльності новітніх засобів масової інформації, Інтернет- та інших електронних видань, надання їм відповідного правового статусу, розробити та прийняти окремий закон «Про засоби масової інформації в мережі Інтернет», у відповідності до міжнародних принципів та стандартів, в якому зокрема передбачити: визначення правового статусу та

принципів діяльності Інтернет-ЗМІ як нового, нетрадиційного ЗМІ; визначення прав та обов'язків вітчизняних та зарубіжних суб'єктів інформаційних відносин в національному сегменті мережі Інтернет; недопущення цензури Інтернет-ЗМІ тощо); задля вдосконалення захисту інтелектуальної власності в умовах поширення Інтернет-технологій посилення відповідальності за незаконне розміщення та використання об'єктів авторського та суміжних прав у мережі Інтернет, внести зміни до законів України передбачені проектом закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України відносно врегулювання питань авторського права і суміжних прав» від 15.06.2010 р. № 6523[16].

До найбільш нагальних проблем, що стосуються питань галузевої інформатизації, належать:

. Неврегульованість нормативної бази щодо порядку, форм та змісту інформаційного обміну між управлінськими установами, результатом чого є як дублювання інформації, так і її відсутність.

Користувачі вимагають доступу до інформаційних ресурсів інших структур, але не формулюють конкретно, для вирішення яких завдань яка саме інформація потрібна та хто її продукує. Це свідчить про недостатню ефективність інформаційної взаємодії підрозділів на організаційно-адміністративному рівні.

Головним неврегульованим моментом щодо форм та засобів інформаційної взаємодії на сучасному технологічному рівні є відсутність правового статусу електронних документів.

. Неврегульованість нормативно-технічного забезпечення (стандарти, технічні умови тощо) процесів інформатизації є чинником, що певною мірою утруднює взаємодію та координацію програм інформатизації. Тут є досить багато неврегульованих моментів - починаючи з відсутності сталої термінології та стандартів і закінчуючи відсутністю критеріїв класифікації засобів інформатизації. Ці чинники впливають переважно саме на органи, оскільки приватні підприємницькі структури мають змогу вирішувати їх у робочому порядку, як, власне, і закріплюються зараз більшість стандартів у цій сфері діяльності.

Орієнтація Держстандарту України на прийняття ISO-сумісних стандартів у сфері інформатизації за прискореною процедурою слід вважати оптимальним шляхом вирішення цієї проблеми.

. Використання застарілої або нестандартної обчислювальної техніки для забезпечення виконання функцій. Це не завдає перешкод виконанню функцій, що покладені на інформцентри чинним законодавством. Переважну більшість (приблизно 70%) персональних комп'ютерів, що використовуються у виробництві в якості робочих станцій, становлять Windows-сумісні комп'ютери класів 486DX2-80 - Intel Pentium 166-233. Всі вони, незважаючи на моральну застарілість (комп'ютери цих класів зняті з виробництва), сумісні з найсучаснішими моделями, принаймні на рівні обміну даними. Амортизаційний термін цієї техніки набагато перевищує строк морального старіння, що визначається темпами розвитку комп'ютерів.

Як правило, ті користувачі, які вважають недостатніми параметри телекомунікаційних мереж, до яких вони підключені, на практиці користуються меншими пропускними здатностями каналів (в основному 28-33 Кб/с), ніж мають відповідні провайдери (до 2Мб/с). Типовим значенням пропускної здатності є 64Кб/с. Слід зауважити, що не існує нормативно визнаних критеріїв, за якими визначається достатність пропускної здатності та інших параметрів телекомунікаційних мереж (в тому числі параметрів серверів мереж). Ця ситуація більшістю користувачів усвідомлюється адекватно.

. Проблема придатності існуючих галузевих інформаційних систем для інтеграції на національному рівні ще не знайшла відповідного відображення в інформатизаційних програмах. Інтеграція галузевих інформаційних систем до загальнонаціональної можлива за умови чіткого формування інформаційних потоків та їх технічної реалізації на платформі, що належить до відкритих систем.

Виконанню цього завдання має сприяти розроблення законодавчих та інших нормативно-правових актів щодо інтеграції програмного, інформаційного, технічного забезпечення інформаційно-аналітичних систем різного рівня та призначення, інженерії якості програмних систем. На підтримку процесів

соціально-економічного розвитку будуть створені інтегровані системи баз даних та різнострокового моніторингу основних індикаторів перебігу цих процесів в країні, окремих регіонах та галузях економіки. Продовжуватиметься створення інших інформаційно-аналітичних систем, які значною мірою дозволять автоматизувати виконання їх функціональних завдань [2].

Для розвитку Internet-бізнесу в Україні необхідно наситити ринок інформаційних продуктів і послуг, орієнтованих на роботу з Internet, які підвищують надійність, безпеку, гнучкість, масштабованість Internet-послуг. Це продукти, які прискорюють операції e-commerce, для побудови віртуальних приватних мереж, сервери для створення хостинг-центрів, спеціалізовані server appliances.

Тенденції на українському ринку: зростає кількість проектів передавання голосу і даних у єдиній інформаційній інфраструктурі, IP-телефонії, уніфікованих сховищ повідомлень, інтерактивних автоматизованих операторів (IVR) і Call Center.

Зараз іде обговорення основ державної політики в царині Internet. Державні органи вважають, що насамперед потрібно вкладати кошти в модернізацію вже існуючої інфраструктури, в забезпечення доступу до мережі всім бажаючим, а потім уже в підтримку робіт над новим поколінням технологій і служб. Однак, ураховуючи зарубіжний досвід розвитку Internet, необхідно діяти навпаки.

У нас нові технології розвиваються не тому, що вони перспективні, а просто тому, що на створення мережевого інформаційного середовища для науки і освіти виділено певні кошти. У Державному комітеті зв'язку та інформатизації розуміють складність ситуації, але підтримати всі перспективні проекти він не в змозі, тому фінансується лише розроблення фундаменту. Необхідно встановлювати тісні контакти між комерційними компаніями, що працюють на ринку високих технологій, дослідними установами та університетами.

Крім того, участь вітчизняних фахівців у цікавих міжнародних проектах у режимі мережевого доступу дала б змогу хоча б частково вирішити проблему відпливу інтелекту, не розгубити фахівців у цій галузі, виростити нових

спеціалістів, об'єднати їх для вирішення цікавих завдань. Якщо ми збережемо свій інтелектуальний капітал, то зможемо в майбутньому залучити значні інвестиції у вітчизняну економіку.

Указом Президента України надано потужний імпульс розвитку українського сегмента світової мережі Інтернет. Створення сприятливих умов для інвестування цієї сфери дозволить активізувати використання мережі Інтернет в закладах освіти та науки, поєднати зусилля державних органів, операторів, учених, ділових кіл і громадських організацій, заінтересованих в удосконаленні і підвищенні ефективності її використання [15].

Доречним вбачається при підготовці його до другого читання передбачити: процедуру попередження порушника через Інтернет-провайдера та у разі продовження порушення застосування санкцій до нього у вигляді припинення доступу до мережі Інтернет або надання послуг з розміщення Інтернет-сайту; процедуру, відповідно до якої Інтернет-провайдер, чиї послуги були використані для порушення авторського та/або суміжних прав несе з відповідною особою-порушником солідарну відповідальність; для вдосконалення правових вимог щодо дотримання журналістами професійних та етичних стандартів, а також з метою забезпечення інформаційних прав громадян та суспільства на отримання повної і об'єктивної інформації, розробити та внести зміни в чинне законодавство України (наприклад до ст. 25 Закон України «Про інформацію») спрямовані на підвищення відповідальності журналістів при здійсненні своїх професійних обов'язків.

Наступним етапом вдосконалення українського інформаційного законодавства має стати його систематизація та кодифікація – розробка та прийняття Інформаційного кодексу України (робоча назва), який чітко визначить суб'єктів, максимально врахує їх права та законні інтереси, забезпечить єдині підходи та принципи до регламентації відносин в інформаційному просторі, а також надасть визначення низці термінів в інформаційній сфері, зокрема «національний інформаційний простір», «державна інформаційна політика», «інформаційно-психологічна безпека» тощо. 4. З огляду на суспільну чутливість

питань пов'язаних із вдосконалення українського інформаційного законодавства (особливо щодо діяльності ЗМІ), пропонується створити робочу групу з представників заінтересованих органів державної влади, Комітету ВР України з питань свободи слова та інформації, ЗМІ та їх професійних об'єднань, правозахисників та юристів задля підготовки пропозицій до вищезазначених проектів законів та Інформаційного кодексу України. Інституціонально така робоча група може бути утворена при Координаційній раді з питань розвитку громадянського суспільства.

Отже, Інтернет є потужним засобом побудови інформаційного суспільства. Особливу актуальність отримує його використання в політичному процесі, що може сприяти підвищенню рівня демократизації політичних інститутів. Для ефективного використання цього ресурсу політичні актори повинні враховувати таке:

- Інтернет повинен бути загальнодоступним та мати низьку вартість;
- використовувані Інтернет-ресурси повинні наповнюватися якісним контентом;
- функціонування Інтернету має відбуватися в рамках правового поля, визначеного національним законодавством та нормами міжнародного інформаційного права;
- кожна держава повинна стимулювати розвиток національного програмного та інформаційного продукту;
- кожна держава повинна дбати про захист власного інформаційного суверенітету;
- переведення політичної боротьби (передвиборчої зокрема) у мережевий простір сприятиме зниженню вартості політичних кампаній, політичної конфліктогенності суспільства та еліти;
- використання Інтернет-ресурсів підвищить інтерактивність (у тому числі і якість) політики;

– Інтернет може виконувати функцію каналізації масових негативних емоцій, реакцій на певні політичні рішення, сприяючи тим самим стабільності політичного режиму.

Основне завдання держави на даній стадії розвитку мережі Інтернет та її національного сегменту в Україні вбачається у подальшому розвитку та оптимізації відповідної нормативно-правової бази за такими напрямками:

а) регулювання „онлайнових” секторів економіки (торгівля, надання фінансових і банківських послуг, реклама тощо);

б) впровадження електронного документообігу, здійснення експортно-імпортних операцій, сертифікаційних процедур з використанням електронного цифрового підпису;

в) оптимізація порядку державної реєстрації та звітності суб'єктів підприємницької діяльності, які діють в Інтернет;

г) захист авторських прав в Інтернет.

Висновки

В умовах розвитку сучасного суспільства інформаційні технології глибоко проникають життя людей. Вони дуже швидко перетворилися на життєво важливий стимул розвитку не тільки світової економіки, а й інших сфер людської діяльності. Зараз важко знайти сферу, в якій зараз не використовуються інформаційні технології. Так, у промисловості інформаційні технології застосовуються не тільки для аналізу запасів сировини, комплектуючих, готової продукції, але і дозволяють проводити маркетингові дослідження для прогнозу попиту на різні види продукції, знаходити нових партнерів і багато іншого.

При цьому всі бухгалтерські операції на підприємствах і не тільки, зараз ґрунтуються на застосуванні інформаційних технологій. Як відомо ефективність роботи державного управління багато в чому залежить від рівня взаємодії між громадянами, підприємствами та іншими органами управління. Тому в державному управлінні інформаційні технології дозволяють одночасно використовувати інформаційні, організаційні, правові, соціально-психологічні, кадрові та інші фактори, що значно полегшує роботу і організацію самого процесу керування. Звичайно, застосування таких технологій не вирішує всіх проблем, але значно прискорюють роботу на складних ділянках аналітичної діяльності, наприклад, під час проведення аналізу та оцінки оперативної обстановки в складних ситуаціях, підготовки і формування звітів та довідок.

Застосування інформаційних технологій у науковій сфері та у сфері освіти складно переоцінити. Зараз важко уявити собі школу, в якій би не було комп'ютерного класу. Зараз існує маса електронних бібліотек, скористатися якими можна не виходячи з дому, що значно полегшує процес навчання і самоосвіти. При цьому інформаційні технології сприяють розвитку наукових знань.

Тому що збільшується швидкість обміну інформацією і з'являється можливість проводити складні математичні розрахунки за кілька секунд і багато іншого. Інформаційні технології це один із сучасних способів спілкування, головними перевагами якого є загальнодоступність. Використовуючи інформаційні технології можна з легкістю отримати доступ до цікавить вас

інформації, а також поспілкуватися з живою людиною. З одного боку це має негативний ефект, оскільки люди все менше спілкуються "вживу", при безпосередньому контакті, але з іншого боку дозволять спілкуватися з людиною, яка знаходиться на іншому кінці світу, а це погодьтєся, має величезне значення.

Підвівши підсумок можна сказати, що інформаційні технології глибоко проникли в наше життя і сучасне суспільство, яке не зможе в нинішньому вигляді існувати без них.

Якщо Вам сподобалася ця стаття, то рекомендуємо зайти на цей сайт, на якому Ви знайдете інформацію про комп'ютерне залізо .

Ступінь інтегрованості країни у глобальний веб-простір можна визначити за трьома тісно пов'язаними між собою показниками: а) щільність й технологічна досконалість телекомунікаційних мереж; б) кількість Інтернет-аудиторії; в) питома вага та рейтинг національного сегменту у всесвітній мережі. Україна поки що помітно відстає від більшості розвинених країн за всіма цими показниками.

Можна також констатувати, що розвиток телекомунікацій в Україні відбувається в загалом оптимальному на сьогоднішній день напрямку – поступового впровадження інноваційних технологій, зокрема мереж останнього покоління, розрахованих на чимдалі глибшу конвергенцію інформаційних, мультимедійних, комп'ютерних форматів та сервісів.

Позитивна динаміка на ринку телекомунікацій природним чином сприятиме подальшому зростанню вітчизняної Інтернет-аудиторії. Малоімовірно, що кризові явища і пов'язане з ними зниження платоспроможності населення суттєво сповільнять цей процес, оскільки: а) буде збільшуватись відсоток територій та населення, охоплених телекомунікаційними мережами нового покоління при збереженні відносно стабільних тарифів на підключення й обслуговування; б) за своєю вартістю Інтернет-послуги в Україні нині є цілком доступними для широких верств населення майже половина вітчизняної веб-аудиторії складалася з людей з низьким рівнем доходів (до 3000 грн.) при тому, що 83 % українських користувачів мали домашнє підключення до Інтернет.

Національний сегмент Інтернет (Уанет) за більшістю основних показників (див. стор. 6) дещо відстає від інших держав регіону, демонструючи при цьому багато в чому аналогічні напрямки та алгоритми розвитку. У середньостроковій перспективі немає вагомих підстав очікувати його випереджаючого зростання, що необхідне, зокрема, для успішної конкуренції з Рунетом. Таким чином, найімовірнішим сценарієм є стабільний розвиток зі збереженням відставання.

У зв'язку з двома останніми пунктами окремої уваги заслуговує питання засобів масової інформації у всесвітній мережі. Сьогодні серед вітчизняних фахівців нині немає єдиної думки щодо необхідності державної реєстрації Інтернет-видань національного сегменту. Треба, однак, підкреслити, що чітке законодавче визначення поняття „онлайн-ЗМІ” та його юридично-правового статусу, є ефективним важелем вирішення таких проблем як порушення авторських прав, неоподатковані доходи від реклами, недостовірні інформація, матеріали, що зачіпають честь та гідність людини, поширення порнографії, кіберзлочинність тощо.

Список використаних джерел

1. Біленчук П.Д., Романюк Б.В., Цимбалюк В.С. та ін. Комп'ютерна злочинність. Навчальний посібник. - Київ: Атіка, 2002. - 240 с.
2. Білоус О., Скаленко О., Ярова Н. Можливості та шляхи інтеграції України у світовий ринок інтелектуальних продуктів // Економічний часопис, 2012. - № 1
3. Ванштейн Г. Интернет как фактор общественных трансформаций // МЭиМО. - 2009. - № 7.
4. Возняк Т. Глобалізація як виклик людству // Економічний часопис. - 2000. - №19.
5. Горбатенко В.П., Дубас О.П. Політичні аспекти інформатизації суспільства // Політол. вісн. - 2010. - № 10. - С.14-21.
6. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини. - К, 2009.
7. Коломієць В. Міжнародні інформаційні системи. - К., 2001.
8. Корнев Ю.Г. Проблеми формування загально-національної системи інформаційного забезпечення розвитку підприємництва // Економіка: проблеми теорії та практики. — Дніпропетровськ, 2010. — Вип. 187. — Т. IV.—С.857—865.
9. Лазарева С. Ф. Економіка та організація інформаційного бізнесу: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — С. 270 – 280.
10. Лук'яненко Є. Світовий інформаційний простір і Україна // Віче. - 2007. - № 11 (68). - С.25-31.
11. Іванова Н. Українське слово в Інтернеті // Урок української. - 2003. - № 4. - С.8-12.
12. Коноплицький С. Інтернет як предмет соціологічного аналізу // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2005. - № 3. - С.188 - 193.
13. Почепцов Г.Г. Інформаційне суспільство, інформаційний простір, інформаційна політика: чи існують вони в Україні? // День. - 2011. - 13 квіт. - С.6-7.
14. Соснін О. Інтернет як виклик // Урядовий кур'єр. - 2006. - № 179. - С.12.

15. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні // Офіційний вісник України. – 2013. – № 44. – С. 79. – Ст. 1581.

16. Проект “Відкритий світ” – крок до якісної, сучасної освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://president.gov.ua/news/28636.html>.

17. Чубукова О. Формування національного інформаційного ринку // Інформаційний бізнес. — 2012. — №1. — С. 89—90

18. Интернет. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://sputnik-tv.com.ua/internet>.

19. Покриття мережі FreshTel. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.freshtel.ua/ua/coverage>. – Назва з екрану.

20. Giraffe. Интернет и решения. Покрытие. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.giraffe.ua/ru/coverage>. – Название с экрана.

21. Выбираем беспроводной интернет: 4G в деталях. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.prostobank.ua/finansovyy_gid/byud-zhet/stati/vybiraem_besprovodnoy_internet_4g_v_detalyah.

22. 3G и 4G интернет в Украине – реалии и будущее. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://vataga.com.ua/index.php?show_aux_page=59.